

ŠKOLA TEORIJE I PRAKSE SOCIJALNOG RADA

**Međusveučilišni Centar Dubrovnik,
9.-14. rujna 2018.**

Međusveučilišni Centar Dubrovnik (*Inter-University Centre Dubrovnik, IUC*), kontinuirano održava konferencije i tečajeve na razini poslijediplomskog obrazovanja, u području socijalnog rada. Time se nastoji povezati profesore, studente, praktičare i korisnike kako bi raspravljali o suvremenim izazovima socijalnog rada. U jesenskoj sesiji održanoj u razdoblju od 9. do 14. rujna 2018. održano je po jedno plenarno izlaganje, okrugli stol i radionica te 17 predavanja. Teme su bile širokog raspona, a pokrivale su pitanja sigurnosti, nasilja, probleme proceduralizma u socijalnom radu, razvoja teorija i metoda, duhovnosti, deinstitucionalizacije i socijalnog rada sa starijim osobama. Osim tema, raznolikost se ogledala i u samim sudionicima koji se bave raznim područjima socijalnog rada, ali i drugim profesijama s kojima socijalni rad ima dodirnih točaka, te donose bogato iskustvo iz konteksta raznih zemalja (Slovenija, Hrvatska, Njemačka, Ujedinjeno Kraljevstvo, Finska, Norveška, Estonija, Australija).

Na plenarnom izlaganju pod nazivom »Sigurnost i nasilje« (*Security and violence*), središnja tema bila je sigurnost i nasilje. Izneseni su razni primjeri iz različitih nacionalnih okruženja koji su problematizirali razinu sigurnosti i razvoj

konflikata. Posebna pozornost dala se trenutno aktualnoj migrantskoj krizi te mogućim dugoročnim reperkusijama koje ona nosi.

Okrugli stol naziva »Pod napadom proceduralizma« (*Under attack of proceduralism*) problematizirao je pitanje birokratiziranosti struke. Iznosili su se prikazi slučaja u kojima formalni zahtjevi otežavaju proces planiranih promjena. Govorilo se o paradigmatškoj podlozi takvog pristupa, koji je vođen zahtjevima struktura vlasti za djelovanjem socijalnog rada kao više upravne, a manje stručne djelatnosti. Također se raspravljalo kako u jednoj mjeri degradirajući proces proceduralizma pretvoriti u promovirajući proces korisnika, ali i same struke.

Održana je radionica pod vodstvom Julije Bonai (*Faculty of Social Work, University of Ljubljana, Slovenia*) koja je pružila uvid i praktično iskustvo u mogućnosti primjene duhovnosti u socijalnom radu. Uz to, govorila je o shizoanalizi – metodi razumijevanja nesvjesnog kao sve prožimajućeg polja koje nije ograničeno na određeni subjekt. Shizoanaliza slijedi linije nesvjesnih procesa želja ili društvene proizvodnje, koja je shvaćena kao potencijalna sposobnost za bilo koju kreaciju i njezinu promjenu. Kada se proizvodni nesvjesni proces prekine, blokira ili spriječi, to postaje shizofrenija.

U prvom izlaganju, autorice Ivane Milas Klarić (Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu), raspravljalo se o poslovnoj sposobnosti osoba s invaliditetom, posebice u kontekstu činjenice da su velikom broju takvih osoba, kao skrbnici postavljeni, po službenoj dužnosti, djelatnici centara za socijalnu skrb.

Barbara Grah (*Faculty of Economics, University of Ljubljana, Slovenia*) u izlaganju je govorila o potrebi revidiranja postojećeg znanja i modela socijalnog rada koji su nastali u ranijim razdobljima kada su socijalne okolnosti bile znatno drugačije od trenutnih. Predlaže se razvoj modela menadžmenta u socijalnom radu kao doprinos teoriji, ali i praksi socijalnog rada.

Jana Mali (*Faculty of Social Work, University of Ljubljana, Slovenia*) u svom izlaganju govori o metodi individualnog planiranja i implementacije usluga u socijalnom radu sa starijim osobama. Osnovna misao u navedenoj metodi je osnažiti korisnika kako bi se iz njegove perspektive, uz aktivnu participaciju, pružale personalizirane usluge.

Mari Nordstrand (*Institute of Social Work, The Norwegian University of Science and Technology*) predstavila je »LIFE« projekt (eng. *learning innovate with families*). Projekt se bavi obiteljima koje se suočavaju s kompleksnim teškoćama. Kako bi se razvio specifičan program rada s takvim obiteljima, uključeni su socijalni radnici (N=30) iz Italije, Portugala, Slovenije, Švedske i Norveške.

Gordana Horvat (Udruga za rad s djecom, mladima i obitelji Baobab, Osijek), predstavila je studiju slučaja – primjer dobre prakse procesa deinstitucionalizacije

u području rada s djecom s problemima u ponašanju. Smještaj djece uz sveobuhvatnu podršku u socijalno-terapijskoj zajednici Breza alternativa je domovima za odgoj gdje se individualno pristupa svakom korisniku i pruža mu se podrška sukladno njegovim potrebama, željama i mogućnostima. Prikazani podatci o broju djece uključene u zajednicu u proteklih 15-ak godina pokazuju uspješnost ovakvog pristupa i modela podrške.

Hanna Ristolainen (*University of Eastern Finland, Department of Social Sciences, Finland*) predstavila je model grupnog menadžmenta za starije osobe (eng. *participatory group-based care management*). Navedeni model koristi metodu socijalnog rada u zajednici kako bi se starijim osobama pružila preventivna intervencija. Preliminarni podaci primjene navedenog modela pokazuju potencijal poboljšanja dobrobiti za starije osobe u raznim aspektima.

Janet Carter Anand (*University of Eastern Finland, Kuopio, Finland*) u izlaganju problematizira skrivenu socijalnu izolaciju, depresiju i druge mentalne probleme starijih (50+) muškaraca, kao posebno ranjive skupine.

Reeli Sirotkina (*Tartu University, Tallinn University, Estonia*) govori o nedostatku studija provedenih sa starim muškarcima što za posljedicu ima nedostatak specifičnih znanja. Prezentirani su neki od rezultata dosadašnjih istraživanja te metodološke mogućnosti daljnjih stjecanja znanja o navedenoj korisničkoj skupini.

Vito Flaker (*Faculty of Social Work, University of Ljubljana, Slovenia*) predstavio je utjecaj F. Basaglie na proces deinstitucionalizacije koji je započeo zatvaranje duševnih bolnica u Italiji. Tako je Basaglia završio svoje putovanje jugoslavenskom granicom, a neposredni utjecaj donesen je u Jugoslaviju. Djelovanje se očitovalo u rješavanju općih pitanja demokratizacije socijalizma i pitanja svih institucija, ludila i organizacije zajednice. Opisani pokreti predstavljali su instrument za stvaranje prve službe za mentalno zdravlje u zajednici početkom devedesetih. Deinstitucionalizacija je slijedila u svim zemljama, ali u različitim socijalnim područjima.

Ana Štambuk (Studijski centar socijalnog rada, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu) govorila je o specifičnosti udovištva kod starijih osoba. Posebna pozornost posvećena je otežanom tugovanju te zadacima koje socijalna okolina, ali posebice stručnjaci, imaju u radu s navedenim problemom.

Anja Kutnjak, Anže Trček, Nika Cigoj Kuzma (*Faculty of Social Work, University of Ljubljana, Slovenia*) predstavili su projekt čija je svrha bila osigurati osobama s invaliditetom ravnopravno sudjelovanje u zajednici i svakodnevnom životu te ostvarenje njihovih temeljnih ljudskih prava te da ponovno donose odluke o svom životu. Predstavili su zagovaranje kao metodu koja se temelji na partnerstvu između socijalnog radnika i korisnika usluga, na temelju kojeg se nastoje postići ciljevi, želje

korisnika usluga i zadovoljiti njihove potrebe kao i spriječiti kršenja ljudskih prava. Centar za zastupanje u obliku neovisne organizacije imao bi ulogu u povezivanju sudionika, a uspostava jedinstvene zagovaračke organizacije također je jedna od smjernica u osnovi za deinstitucionalizaciju u Sloveniji.

Nina S. Skjefstad (*Faculty of Social Work, The Norwegian University of Science and Technology, Norway*) predstavila je važnost praktične terenske prakse kao komponente u obrazovanju u socijalnom radu. Tijekom prakse, studenti su redovno imali redovnu superviziju kao terenske supervizore, a pored toga su nadzirani; što se naziva paralelnim nadzorom. Pokazalo se da će bolja kvaliteta prakse ovisiti o interakciji između učenika, njihovih supervizora i nastavnika za socijalni rad tijekom prakse.

Dinka Caha (Pravni fakultet u Osijeku) prikazala je program terenske edukacije za preddiplomski program socijalnog rada na Pravnom fakultetu u Osijeku. Terensko obrazovanje pruža mogućnosti iskustvenog učenja kod studenata koji na taj način mogu integrirati teoriju u praksu, prakticirati profesionalne vještine, pokazati odgovarajuće profesionalne odnose i steći znanja o organizacijskom kontekstu. U tu svrhu, tijekom preddiplomskog programa socijalnog rada studenti će se upoznati s kritičkim vještinama promišljanja. U radu s kritičkom refleksijom studenti će dublje razumjeti interakcije između njih i njihovih korisnika u kontekstu organizacija i širih društvenih struktura.

Birte Heidkamp i David Kergel (*Rhine Waal University of Applied Sciences, Germany, University of Applied Sciences Niederrhein, Germany*) predstavili su temu – »Socijalni rad u digitalnom dobu te strukturu moći masmedija«. U svojem predavanju istaknuli su učinke digitalizacije u pogledu slobode i represivnog utjecaja te emancipacijski potencijal digitalizacije u socijalnom radu.

Lea Lebar (*Faculty of Social Sciences, Social Protection Institute of Republic of Slovenia*) predstavila je istraživanje – »Stavovi o dobrobiti starijih osoba: usporedna analiza četiriju socijalnih država«. Politika vezana uz skrb za starije osobe nalazi se u fazi restrukturiranja i postoje poteškoće koje je potrebno riješiti, a pitanje same politike je kako se nositi s navedenim promjenama, pogotovo s demografskim trendovima i kako restrukturirati sustave socijalne sigurnosti kako bi se osigurala njihova održivost. Istraživanje prati stavove prema dobrobiti starijih osoba, posebno u vezi s reformama koje se odnose na mirovine i usluge dugotrajne skrbi u svjetlu promjena u socijalnoj državi.

Sue Taplin (*University of Hertfordshire, United Kingdom*) u svom izlaganju govori o dobrobitima intergeneracijskog povezivanja ljudi. Navodi primjer hospicija u kojem su pokrenuli suradnji sa školskim sustavom te omogućili kontinuirane zajedničke aktivnosti korisnika hospicija i školske djece. Navedene su brojne dobrobiti takvog

rada, ne samo za spomenute dionike zajedničkih aktivnosti, nego i za djelatnike uključene u njihov rad. U navedenim izlaganjima i raspravama dotaknuti su brojni aspekti socijalnog rada kao praktične i akademske discipline. Međunarodni karakter, koji se njeguje u okviru Međusveučilišnog Centra Dubrovnik, pokazuje važnost razmjene ideja i prakse. Očituje se raskoš socijalnog rada, koji uz kontekstualno usmjereno djelovanje, ujedno otvara prostor širokoj participaciji raznih dionika (praktičara, teoretičara, korisnika) iz njihovih različitih okruženja.

Priredili:
Petar Šajfar i Gordana Horvat

Međunarodna licenca / International License:
Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0.

